

VÄKIVALLAN, KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN JA SYRJINNÄN VASTAINEN TOIMINTAMALLI

Tiia Thil

Yhteisessä koulussa –hankekoordinaattori

Kasvun ja oppimisen palvelut

tiia.thil@jyvaskyla.fi, p. 050 564 3052

VKHS-MALLI

- Kaikissa Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa on käytössä yhtenäinen Väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen – toimintamalli.
- Malli yhdenmukaistaa koulujen toimintatapoja ja puuttumisen käytänteitä.
- Toimintamallin painopiste on **ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja varhaisessa puuttumisessa**.
- Mallin tavoitteena on:
 - Luoda **turvallinen oppimisympäristö ja kouluyhteisö**
 - Lisätä **osallisuutta ja yhteisöllisyyttä** vahvistavaa toimintaa koulussa
 - Vahvistaa suunnitelmallisesti **kodin ja koulun välistä yhteistyötä** sekä kasvatuskumppanuutta.

VKHS-MALLIN KÄSITTEET

“Kiusaaminen on aina väkivaltaa, mutta kaikki väkivalta ei ole aina kiusaamista.”

-Christina Salmivalli

- **Väkivalta** on vallan tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista. Väkivalta voi olla henkistä, fyysistä, sosiaalista, seksuaalista tai digitaalista.
- **Kiusaaminen** on toistuvaa, tahallista toisen ihmisen henkistä, fyysistä tai sosiaalista vahingoittamista kasvotusten tai digitaalisessa ympäristössä. Kiusatuksi joutuneen on usein vaikea puolustautua.
- **Häirintä** on käyttäytymistä, jolla sanoin tai teoin loukataan, uhataan, nöyryytetään tai halvennetaan toista.
- **Syrjintä** tarkoittaa, että jotakuta kohdellaan huonommin kuin muita jonkin henkilökohtaisen ominaisuuden, kuten ihonvärin, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen, uskonnon tai vammaisuuden vuoksi.

ENNALTAEHKÄISY JA VARHAINEN PUUTTUMINEN

- Koulussa toimii **tiimi ja/tai vastuhenkilö**, joka ylläpitää väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaista toimintaa.
- **Tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja** harjoitellaan osana hyvinvoinnin vuosikellon sisältöjä sekä arjen tilanteita.
- **Väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa. Koko kouluyhteisö puuttuu kaikkeen epäasialliseen käytökseen.**
 - Henkilöstö, oppilaat ja huoltajat
- Oppilaat ja huoltajat ovat aktiivisesti mukana luomassa turvallisuutta edistävää toimintakulttuuria ja suunnittelemassa yhteisöllisyyttä vahvistavaa toimintaa.

PUUTTUMINEN JA SEURANTA

- **Koulun henkilöstö puuttuu aina näkemäänsä tai tietoon tulleeseen väkivaltaan, kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään ja selvittää tilanteen osapuolten kanssa.**
 - Koulumatkat eivät ole koulun vastuulla.
- Henkilöstö tiedottaa huoltajia tapahtuneesta saman päivän aikana.
 - Huoltajat voidaan kutsua koolle.
- Jos tilanteen epäillään täyttävän rikoksen tunnusmerkit (esim. pahoinpitely), henkilöstö on yhteydessä poliisiin ja tekee tarvittaessa rikos- ja lastensuojeluilmoituksen.
 - Lähtökohtaisesti 1.-3.-luokkalaisten tekojen käsittelyssä koulun keinot ovat ensisijaisia. Tarvittaessa tehdään matalalla kynnyksellä lastensuojeluilmoitus.
- **Tilannetta seurataan säännöllisesti riittävän kauan.**
- Tukitoimet arvioidaan aina yksilöllisesti opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa.
- Tarvittaessa tehdään yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa, kuten ankkuritiimi ja sovittelutoimisto.

HYVINVOIVA KOULU

Keskiössä on

- Hyvinvointi ja oppiminen
- Turvallisuus
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Erilaisuuden hyväksyminen ja arvostaminen
- Ystävällisyys ja kunnioittava vuorovaikutus

Hyvinvoiva ja turvallinen yhteisö

